

(AGK)

M Ø T E

i EØS-utvalget

torsdag den 23. mai kl. 15.15.

Møtet ble ledet av utvalgets leder, Haakon Blankenborg.

Til stede var: Marit Arnstad, Kjell Magne Bondevik, Kaci Kullmann Five, Kirsti Kolle Grøndahl, Bente Bjørnstad(for Fridtjof Frank Gundersen), Brit Hoel, Ragna Berget Jørgensen og Anne Enger Lahnstein.

Fra EFTA/EØS-delegasjonen som ikke er medlemmer av utenrikskomiteen var til stede: Einar Steensnæs, Roger Gudmundseth og Reidar Johansen.

Av Regjeringens medlemmer var til stede: Handelsminister Grete Knudsen.

Følgende embetsmenn ble gitt adgang til møtet: Fra Utenriksdepartementet: Ekspedisjonssjef Atle Leikvoll, Underdirektør Henning Stirø, Fungerende byråsjef Beate Ekeberg og Førstekonsulent Grethe Dale Johansen. Fra Barne- og familiedepartementet: Ekspedisjonssjef Tore Malterud.

Videre var til stede utvalgets faste sekretær, Åge B. Grutle.

Dagsorden

1. Aktuelle rettsakter for møtet i EØS-komiteen 31. mai 1996. Se vedlagte brev fra Utenriksdepartementet, datert 15. mai d.å., med oversikt over de relevante rettsakter.
2. Eventuelt.

SAK NR. 1

Aktuelle rettsakter for møtet i EØS-komiteen 31. mai 1996. Se vedlagte brev fra Utenriksdepartementet, datert 15. mai d.å., med oversikt over de relevante rettsakter.

(AGK)

STATSRÅD GRETE KNUDSEN: Som det går frem av det som er oversendt til konsultasjonsorganet, er det åtte rettsakter som det forventes at EØS nå skal fatte vedtak om den 31. mai. Nå er ikke dagsorden kommet ennå, fordi dette møtet etter henstilling fra oss er skjøvet noe lenger frem og dessverre mottar vi dagsorden bare få dager før selve møtet. Men vi forventer at åtte rettsakter blir innlemmet i EØS-avtalen.

De to første som står på side 1 og 2, gjelder dyrefôr med særlige ernæringsformål. Disse omfatter det ernæringsmessige innholdet som viser ernæringsformålet og er en uttømmende liste over de som det er tillatt å markedsføre. Begge disse direktivene er en del av EØS-avtalen og vil komme inn i forskriftene.

Direktivene 95/12 og 95/13 på sidene 2 og 3 gjelder energimerking av vaskemaskiner og tørketromler. Disse gir nærmere regler om utforming av energimerke og hvilke opplysninger som skal følge slike apparater ved salg. I Norge hadde vi faktisk ingen regler for energimerking av husholdningsapparater før dette rammedirektivet om energimerking av apparater ble innlemmet i EØS-avtalen gjennom tilleggspakken for EØS. Gjennomføringen av dette vil gjøre det mulig for forbrukere å velge ut det apparatet som har lavest energiforbruke og derved kunne bidra til energiøkonomisering.

På side 3 og 4 i listen har vi et direktiv som utsetter gjennomføringen av direktivet 79/581 og 88/314, om forbrukervern ved angivelse av priser på næringsmidler og andre varer i to år. Årsaken til denne utsettelsen er at en her arbeider med å forenkle hele ordningen.

Så kommer vedtakene om miljøkriterier for tildeling av fellesskapsmiljømerket til vaskemidler, lyspærer og innendørs maling og lakk, som er omtalt på sidene 4-6. De generelle reglene om miljømerking fremgår av forordningen 92/180 som også er en del av EØS-avtalen. Ordningen er basert på en frivillig deltakelse fra produsenten og importørene og forutsetter at det fastsettes særlige kriterier for å bruke miljømerke på ulike produkttyper.

Tildelingen av miljømerket i Norge skjer etter søknad til stiftelsen Miljømerking i Norge. Denne stiftelsen deltar også i de faste møtene i EU.

Fra norsk side vil vi avgi en erklæring i EØS-komiteen som slår fast at vedtak om disse kriteriene ikke får betydning for det norske forbudet mot fosfatholdige vaskemidler, men at kriteriene bare legger til grunn for vurderingen om vaskemidler kan gis et miljømerke, og har derfor ingen betydning for spørsmålet om hvilke produkter som skal tillates solgt i Norge. Vi vil derfor fortsatt ha våre forbud.

(AGK)

Kommisjonsvedtakene vil danne grunnlag for stiftelsen Miljømerking i Norge når det gjelder deres avgjørelser om hvilke produkter som får tildeling av miljømerker. Og her er det ikke nødvendig verken å utarbeide forskrift eller lov.

MARIT ARNSTAD (SP): Jeg har ingen merknad til de første direktivene, men til de tre siste som angår miljømerking, har jeg en del merknader. Det har jeg også tidligere tatt opp. Jeg tok det opp før jul i fjor når det gjaldt andre produkter. Senterpartiet har en generell innvending mot et system som går på at man parallelt skal ha det nordiske svanemerket og EUs miljømerke. Både for forbrukerne og for de bedriftene dette gjelder, blir dette mer tungvint. Det blir vanskeligere å finne fram når en har to parallelle merker med ulike kriterier. Så egentlig syns jeg at dette er unødvendig og tungvint, både for dem som skal få opplysning gjennom miljømerkene, og for dem som slutter seg til miljømerkene. Det må nevnes at norske bedrifter betaler en del for å delta i det nordiske svanemerket, og så skal de oppleve at det blir to forskjellige parallelle systemer.

Dette er jo ingen store saker, og vi er usikre i forbindelse med spørsmål om veto på den type saker. Nå er det forskjell på disse direktivene i og med at de to første gjelder en ikke harmonisert varetype, mens de to siste er harmoniserte varetyper og dermed vil det være litt forskjell i kravene. Vi kan nekte å ta inn vaskemidler, men i realiteten kommer vi til å tilpasse oss miljøkriteriene når det gjelder lyspærer, maling og lakk.

Dette er ikke store saker å nedlegge veto på. Men nettopp at det ikke er store saker, og at det neppe kommer til å utløse sterke reaksjoner eller mot tiltak om en unngår å innpasse de to siste direktivene for harmoniserte varetyper, tilsier at vi burde kunne gjøre det. Jeg tror nemlig at vi kommer til å oppleve en harmonisering i forhold til de norske miljøkriteriene på disse områdene. For øvrig er det grunn til sette spørsmålstegn ved hele dette miljømerkingssystemet. Det er tungvint og unødvendig.

REIDAR JOHANSEN (SV): Jeg er enig i den argumentasjonen Senterpartiet har framført. Vi har den samme historien når det gjelder hvordan vi har forholdt oss til innholdet i miljømerkene.

Men jeg har et spørsmål som jeg gjerne skulle hatt et svar på. I den grad det vil oppstå forskjell i innholdet i disse miljømerkene, i den grad det vil oppstå forskjell i krav til de ulike produktene, er det vel godt tenkelig at på et eller annet tidspunkt vil man kunne få påstander om handelshindring og krav om at vi skal justere ned våre høye krav. Jeg skulle gjerne hatt et svar på hvordan vi

(AGK)

eventuelt da vil forholde oss - om det er en realitet i dette.

Ut fra samme argumentasjon som Senterpartiet fremførte, er jeg av den klare oppfatning at når det gjelder de to siste direktivene, er det ikke nødvendig for oss å følge dem opp. Vi bør bruke vår mulighet til å stoppe dem.

EINAR STEENSNES (KRF): Det er klart det er uhensiktsmessig med to slike systemer for miljømerking parallellt. Det er uhensiktsmessig for bedriftene, men enda mer er det uhensiktsmessig for forbrukerne. Det virker jo veldig forvirrende at en skal operere med to slike parallelle systemer.

Jeg har et spørsmål til selve merkingen. Hvis en f.eks. ønsker å gå mot dette gjennom et veto, vil det kunne hindre produsenten selv i å merke dette? Et veto vil først og fremst gå mot stiftelsen Miljømerking i Norge, vil jeg anta. Jeg vil tro at det ikke kan settes forbud mot omsetning av slike varer. Så lenge de ikke strider mot norske bestemmelser for omsetning her, vil jeg anta at varene i seg selv er omsettelige og dermed kan en ikke at produsenten merker dette med egne miljømerker. Mitt spørsmål er hvorvidt veto i så fall bare vil gå på stiftelsen Miljømerking i Norge.

(GSR)

KACI KULLMANN FIVE (H): Jeg har ikke noen problemer med de direktivene som ligger her.

Når det gjelder spørsmålet om dette med to miljømerkingssystemer, så blir vi vel på en måte litt fanget av realitetene her. Realitetene er at vi - hvis jeg har oppfattet det riktig - har et nordisk merke som ble opprettet ganske lenge før EU opprettet sitt. Det er brukbart innarbeidet etter hvert blant nordiske forbrukere, og derfor ønsker vi ikke å kvitte oss med det, men å opprettholde det, i hvert fall foreløpig.

Men så ser vi den gledelige utvikling at også EU med sitt indre marked, som vi faktisk er en del av, har igangsatt et miljømerkingssystem. Det er foreløpig lite omfattende, og derfor vil tankegangen være, hvis man ser seg blind på dette å ha ett merke, at enten må vi si at vi skal holde bare på det nordiske og dermed melde oss ut av å bidra til at det kan utvikles et bedre europeisk system, eller så må vi forkaste det nordiske, stoppe med det, og gå over til et system som i dag ikke er så godt som det nordiske. Jeg er ikke villig til å si at vi må velge enten det ene eller det andre, selv om jeg ser at det selvfølgelig hadde vært en fordel om det hadde vært et eneste system. Så i den situasjonen er vi

(GSR)

villig til å være med på en både-og-løsning som ligger i en aksept av de direktivene som Regjeringen har anbefalt at Norge sier ja til.

LEIAREN: La meg berre leggje til at det er ein ny situasjon som har oppstått i og med at heile Norden er med i EØS, og det er den vegen dette kjem inn. Eg reknar med at dei fagstyresmaktene som driv med dette, også organisasjonane, vil sjå på denne situasjonen, om ein skal ha parallelle miljømerke eller om det er nødvendig å gå over på eitt merke ut frå denne situasjonen, men det er ei litt anna sak enn det vi no er inne på.

STATSRÅD GRETE KNUDSEN: Først en liten kommentar til det lederen sier. De nordiske miljøorganisasjonene, de som jobber med dette, deltar også svært aktivt i forbindelse med EUs arbeid, og trenden de siste årene har gått i retning av at det har økt EUs bevissthet og den generelle bevissthet hos forbrukerne.

Miljømerkingen har faktisk bidratt til større bevissthet og har økt standarden i Europa, og dette kommer, som flere har pekt på, i tillegg til den nordiske merkeordningen. Men jeg synes det er riktig å kunne si, selv om man sier at dette er dobbelt opp, at det er positivt med hensyn til den retning arbeidet går i.

Men dette har ingenting med harmonisering å gjøre. Når det gjelder spørsmålet fra Reidar Johansen, så er det klart at dette har ingenting med standarden å gjøre.

Steensnæs spurte om hva med å nedlegge veto mot dette. Her er det det å si at det er helt frivillig, og derfor kan vi heller ikke hindre det om de søker å komme inn på ordningen i andre land.

Så til Kaci Kullmann Five, som for så vidt spurte om det samme som Marit Arnstad: Danmark er i dag ikke med, de har valgt ikke å være med i den nordiske ordningen, og hva som her vil skje på noe sikt, når man ser at dette har bidratt til å øke bevisstheten, får man bare følge med i.

Ellers har i hvert fall ikke jeg hørt om at man har opplevd at dette har vært tungvint. Det er mange som har sett positivt på den trenden vi nå ser i retning av økt bevisstgjøring.

(GSR)

EINAR STEENSNÆS (KRF): En oppfølging av mitt spørsmål: Gjelder dette omsetning av varer i Norge produsert i EØS-området med "Liljemerket", eller er det anledning for norske produsenter å merke sine varer også med "Liljemerket" ved siden av "Svanemerket"?

STATSRÅD GRETE KNUDSEN: Begge deler.

MARIT ARNSTAD (SP): Bare noen kommentarer til hele merkesystemet.

Det er viktig å fastholde at merkesystemene ikke er lik. Det er faktisk slik at "Svanemerket" miljømessig sett er bedre enn EU-merket, og i departementets papirer opplyses det at begge merkene skal opprettholdes side ved side. Senterpartiets ønske er at vi satser på "Svanemerket" fordi det miljømessig sett er det beste merket, og at vi konsentrerte oss om det. Jeg vil absolutt se negativt på en samordning mellom "Svanemerket" og EU-merket fordi det vil bety at vi må renonsere på kravene bl.a. til produksjonsprosesser, noe som ligger inne i "Svanemerket", men som ikke er det i EUs merke.

Dette systemet er egnet til å gjøre ting vanskeligere for forbrukerne. For eksempel står det her opplyst fra departementet at når forbrukerne går inn i en butikk og skal kjøpe en vare, og er usikker på hva som har de strengeste kriteriene, skal de kunne henvende seg til Stiftelsen Miljømerking i Norge for opplysning om hvilket miljømerke som har de strengeste kriteriene. Slike ting er ikke egnet til å gjøre det lettere å gå i butikken og prøve å velge miljøvennlig. Det var det som var meningen med miljømerking.

Senterpartiet er skeptisk til hele systemet. Vi burde satse på "Svanemerket." Det er ikke store direktiv det her handler om, men kommisjonsvedtak er rettslig bindende, og nettopp fordi dette ikke er store direktiv, burde det være unødvendig for oss å tilpasse oss de to direktivene. Det er Senterpartiets holdning.

LEIAREN: Eg er samd med Marit Arnstad i at det er tungvint å ha med seg mobiltelefon når ein skal ut å handle for å ringje til Stiftelsen Miljømerking.

Er det fleire som ber om ordet? - Det er det ikkje.

Ber nokon om ordet under Eventuelt?

(GSR)

MARIT ARNSTAD (SP): Jeg har forstått det slik at spørsmålet om endringer når det gjelder veterinær grensekontroll, nå er forsinket, og at en forventer at dette vil ta lenger tid enn planlagt. Jeg lurte på om vi kan få en redegjørelse om hvordan det ligger an med tidsplanen når det gjelder behandlingen av saken om veterinær grensekontroll, når en forventer at den vil være ferdig. Vil det skje til juli, som tidligere opplyst, eller vil det drøye til utover høsten? Sett i sammenheng med at en del av oss mener at det burde vært framlagt en stortingsmelding i forkant, og dette vil ta lenger tid, burde det være en åpning for å kunne gjøre det.

STATSRÅD GRETE KNUDSEN: Jeg har tidligere opplyst, og jeg mener at jeg også har opplyst det i dette organet, at dette arbeidet vil være ferdig i løpet av høsten, og vi regner derfor ikke med at det vil komme så tidlig som i sommer.

MARIT ARNSTAD (SP): Kan du angi noe nærmere tidspunkt?

STATSRÅD GRETE KNUDSEN: Det kan jeg ikke fordi vi ikke er kommet langt nok i dette arbeidet, men det blir i hvert fall ikke i sommer. Vi regner med at det ikke blir før Stortinget er samlet igjen til høsten.

ANNE ENGER LAHNSTEIN (SP): Kan statsråden si noe om muligheten for å få en melding om en så viktig sak?

STATSRÅD GRETE KNUDSEN: Det har vi vel også drøftet tidligere i konsultasjonsorganet. Vi har fått tilbakemelding om at vi kan følge de samme prosedyrene som vi gjør i konsultasjonsorganet, så vi følger den vanlige rutinen.

MARIT ARNSTAD (SP): Da vil jeg for ordens skyld opplyse at det ikke kom fra Senterpartiet.

STATSRÅD GRETE KNUDSEN: Senterpartiet var til stede og er kjent med at dette ble tatt opp her.

(GSR)

MARIT ARNSTAD (SP): Vi var til stede, men i konsultasjonsorganet ble det nevnt juli.

LEIAREN: No blir det til hausten.

Er det fleire som ber om ordet? - Det er det ikkje.

Møtet hevet kl. 15.40.